

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homo Christianus In Sua Lege Institutus. Sive Discursus Morales

Qvibus Totvm Hominis Christiani Officivm Explicatvr; Quídque is fugere,
quid agere debeat, quàm exactiſimè traditur

Segneri, Paolo

Augustæ Vindellicorum ; Dilingæ, 1695

Discursus XII. De Sanctiſimo Miſſæ Sacrificio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45964](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45964)

DISCURSUS XII.

De Sanctissimo Missæ Sacrificio.

Non aliud contra Deum malus Dæmon molitur studiosius, quam ut adorandum Missæ Sacrificium è Mundo tollat penitus. Et quamquam certum sit, hunc eius conatum ad postremum usque Mundi diem exitum non fortitutum; nunquam tamen ille, quantum potest, conari desinit; iis proinde locis, ubi plus efficere se posse desperat, id facit, quod belli tempore fieri a solet, ut, cum hosti maiores machinæ & tormenta eripi non possunt, impactis in nitrati pulveris scutellam clavus reddantur inutiles. An non omnium oculis patet, quod nos, inter orthodoxos, quibus sacrificium ex toto nequit eripere, id saltem obtinuerit, ut qui illud faciunt, tam faciant luridè & negligenter, qui verdè audiunt, tam absque pietatis sensu modestiâque auscultent, ut existimari possit, id apud multos omnino affectus, ut telam hoc, quo nullum est ad expugnandam stygem potentius, infixis velut clavus inutile sit red ditum? Utinam mihi contingat hodie vestris in animis unam excitare Fidei scintillulam circa Mysteria hæc sublimissima, quæ à nobis Sacerdotibus ad aram litantibus geruntur! enimverò rem magnam vestro com-

modo præstitisse mihi viderer. Conabor hoc efficere: & modicum illud, quod vobis proponere & explicare poterò, modicum non erit, si illud saltem intelligatis: nam de re tantâ differere ut par est, ne Seraphini alicuius lingua unquam potis erit, Velim igitur excitetis vos ad sic auscultandum, sicut rei gravitas postulat, dum ego me accingo ad duo vobis demonstranda; quorum primum sunt ingentia illa bona, quæ ex divino in nos Sacrificio redundant: alterum est modus, bona hæc largè admodum & abundantanter consequendi. Ordiamur à primo.

I.

II. Quid tandem spectavit amabilissimus Servator noster IESUS incruentum hoc Sacrificium in Ecclesiâ instituendo? Dicam quàm paucissimis. Id spectavit, ne unquam deinceps his in terris animæ nostræ inopes essent: *In omnibus divites facti i. Cor. estis in illo*: ut Apostolus loquitur. i. 5. Locupletati estis per Christum IESUM omni genere divitiarum spirituum, sicut omne nominum & debitorum genus possitis expungere. Quadruplici autem, si rectè Angelicus docuit, non in omni genere Deo obstricti tenemur, sic ut quodlibet eorum infinitum sit; quibus proinde expungen-

X. 2.

pungen-

pungeadis quam nostra bona omnia non sufficiunt, tam habemus abunde, unde satisfaciamus, in infinito theluro, quem ex divino sacrificio haurire licet. Honoranda imprimis nobis est Divina Majestas, deinde placanda, tertio gratia illi agenda pro acceptis, & denique ab eâ petenda, quibus porro indigemus: hunc in debitis his enumerandis ordinem non absque ratione S. Doctor

S. Th. 1. servavit: Maximo enim, inquit, 2. q. 102. obligatur homo Deo propter eius Majestatem. 3. statim, secundo propter offensam commissam, tertio propter beneficia jam

suscepta, quarto propter beneficia sperata. Perpendamus sigillatim omnia hæc nomina, ut probe intelligamus inexhaustas opes fodinæ nobis ad illa delenda donata.

III. Debemus igitur ante omnia Deo obsequium, nec qualecunque, sed planè infinitum. Si enim honor debetur dignitati cuicunque, & maiori maiorque debetur, quò magis ista crescit, difficile profectò non est, inde colligere, cum Dei Magnitudo & dignitas limites & fines omnino nullos habeat, honorem quoque illi deberi tantæ magnitudini respondentem, ipsum nimirum etiam fines ac limites nullos habentem:

Pf. 150. Laudate eum secundum multitudinem magnitudinis eius. Tantoque id magis, quòd cum Deus iste ac Dominus suâ naturâ mutationis omnis sit expertus, nihil etiam boni recipere in se de novo possit, sed illud tantum externum à rebus conditis bonum, quod in eum redundat

ex cognitione perfectiore suprenæ ac divinæ Majestatis eius, quâ ter creata donentur, & ex illâ assumptione, quam de illo se habere ipse profitentur. Atque hæc observare licet extremam hominis egestatem. Vbi enim invenire erit obsequium, eiusque professionem, quæ tam magni Dei dignitati respondeat? Tam ille perfectus est, ut nulli ratione æquum sit, nos vel in tenuissimâ repugnare eius voluntati, etiam ageretur de servandis tali voluntatis actu mortalibus omnibus ab atrocissimis Inferorum cruciatibus, imò de iis liberandis, qui jam ad rogos destinati sunt: quodnam igitur usquam erit donum æquale, quo nos agnoscere demonstramus excellentiam hanc infinitam? Fingite animo Regem totius aspectabilis Mundi Dominum; quo tributo eius dignitatem adæquabimus? An non mare foret egenum? An non fodinæ omnes steriles? An non elementa omnia paria non essent suppeditandis, quæ ad tale tributum requirerentur? Judicate, nunc ipsi, quid Tellus omnis habeat, quo pro dignitate honoretur Mundi totius Conditor, cui comparatus non homo tantum, sed omnis aspectabilis hic rerum apparatus, imò quæ existere possent omnia, nihil sunt? *Quid dignum offeram Domino? Attoniti dicere possumus eo, quo Michæas Propheta, sacro horrore perfulsi. Abjiciam me? prono in terram vultu reverebor? flectam genua? Chervabo*

genua

genus Deo excessivo? Quid autem hoc sit tanto Monarchâ dignum? Offeram proinde illi munera splendidissima. *Nesci quid offeram ei holocausta?* Sed hæc tanta convenientia Majestati ubi tandem inveniam? Circumterre oculos per res conditas omnino omnes; nec est, nec esse potest in omni hoc numero ullum dignum Deo munus. Munus Deo dignum aliud esse nequid, quam ipse Deus; & ille, qui sedet in sublimi Magnitudinis suæ throno, descendat oportet, ut fiat Victimam in Altari, sicque id, quod offertur, ex toto respondeat excellentiæ Majestatis eius infinitæ. Atque hoc est, quod in tremendo Missæ Sacrificio perficitur, quo Deus eo honore, eo cultu afficitur, quem meretur, dum ab ipso adeo Deo honore afficitur; à Christo inquam Jesu, qui, demissione omnem intelligendi vim superante, ponere se dignatur ut victimam in Sacerdotis manibus, paratus ad amittendum illud esse Sacramentale, verbis consecratoris obtentum, & quidem ad amittendum eo fine, ut palam profiteatur supremum Dei in res omnes conditas Jus, summamque, quæ ab eius potentissimâ virtute dependent, indigentiam ac necessitatem. Sic, ut, si, quod Monarcha quisque major est, ac dignior, hoc majori obsequiorum genere colitur, Deus majori obsequio & latrevtici cultûs argumento coli non possit, quam illo, quod in Altaris Sacrificio ipsi

defertur, in quo Deus ipse Sanctissimam adorat Trinitatem omni illâ possibili ratione, qua adorari potest, eiusque in conspectu ita se demittit, ut modica panis tenuis subtilisque portio, quam hostiam dicimus, esse videatur. Affirmant Sacre Littere, quod sit *Magna potentia Dei Eccli. 3. filius, & ab humilibus honoratur. 21.* Quantumcumque tamen se res aliqua creata abiciat, nulla est hæc eius abjectio, si divinæ magnitudini comparetur. Ille reverè cultus, ille honor magnus est, quando coram Majestate illâ Omnipotens se posternit, sic ut omnis honor, omnis cultus, quem res quæcumque, quæ Deus non sit, exhibet, illi honori cultique collata minus aspectabilis sit, quam aspectabiles sint Stelle reliquæ, cum solis in conspectu se sistunt.

IV. Animam quandam ardentissimo Dei amore accensam ajunt mille argumentis ac desideris conatam esse vim amoris sui prodere. Dicebat, exempli gratiâ: O si mille linguis essem prædita, quibus extollerem perfectiones illas, quibus tu, Deus meus, præfulges! O si cor meum mille Myriades cordium adæquaret virtute ac potentia Amanditæ, Deus meus! Utinam subditæ mihi essent, meoque parent arbitrio res conditæ omnes; ut omnes ac singulas tuis substernere pedibus possem! erigerem me eò usque, ut sola plus te venerarer, quam te venerentur Beati

X 3

omnes

omnes Caelites, cunctique Beatorum ordines Spirituum! His, aliisque eiusce generis factis desideriis astuabat felix illa Anima, quæ, quo intus flagrabant vehementius, tanto etiam luculentius foris se prodebant, haud aliter ac Montes illi solent, qui ignes vomunt: cum autem die quadam præquam aliis maiora sancti incendii signa proderet, hæc sibi respondentem Deum audire meruit: *Filia, æquo animo esto; unum siquidem solum Missæ sacrificium omnem mihi honorem culumque exhibet, quemcumque mihi optas; imò absque comparatione plus mihi exhibet, quam tu quoque modo votis tuis assequi possis. Estimate hinc, Dilectissimi, quæ quantaque res sit Missæ Sacrificium, dum plus ex eo gloriæ in Deum redundat, quam ex omnium, quotquot sunt; felicissimi beatitatis Regni incolarum cultu & amore. Sic ut si Triumphans Ecclesia ad exhibendum quam maximum sanctissimæ Triadæ cultum, splendidissimam adornaret legationem, cujus caput esset Virgo sanctissima, comitata omni Beatorum cælitum numerosissimo choro, Patriarcharum, Prophetarum, Apostolorum, Martyrum, Confessorum, Virginum; quin comitata Geniis cælestibus plane omnibus, Angelis, Archangelis, Principibus, Potestatibus, Cherubinis, Seraphinis, parte autem alterâ Ecclesia Militans Sacerdotem mitteret postremum omnium ad unum sacrificium offerendam; unum hoc ac solum sacrificium maius Deo honoris*

tributum penderet, quam esset omnis ille honor à Matre Virgine, & innumerabili illo, quem audistis, Cælitum exercitu exhibitus: tantoque esset maius, quò maior est Christus Jesus, Deus vivus verusque, rerum conditarum omnium cumulo; innotitis intervallis ab eo remoto. At plus aliquid maiusque dici potest ad explicandas opes illas maximas, quibus nos Christus in Missæ Sacrificio locupletavit? *In omnibus divites facti estis in illo.*

V. Nondum tamen totam dictum est, Magnus siquidem ille Deus, pro e, quòd eum debito cultu veneremur, contemptus à nobis est, & injuriis affectus, audaciâ, quâ magis alia esse non possit: unde quis est, qui satis explicet debitum, quo obstricti sumus ad iram eius placandam, satisfaciendo ipsi ad assem pro tot in ariis, quibus à nobis est lacessitus, quibusque identidem lacessitur? Hoc autem qui tandem absque divino illo sacrificio fieri posset? Divinae Justitiæ satisfacere, meritamque iram mitigare, opus est tam arduum, ut efficere illud posset omnino nemo, qui lequester & arbiter divinus non esset, qualis est Dei Filius hominem indutus. *Si steterit Moyses & Samuel coram me, non est Anima mea ad populum istum, et ecce illos à facte meâ.* Sic olim tublimi illo suo è Throno iratus Deus fulminabat. Quæ causa fuit, cur Legis antiquæ Prophetæ ac Patriarchæ, horum Dei iudiciorum sensorumque consilii magnis identidem clamoribus

ingeminant : *Mitte quem missu-
ruses.* Placeat tandem, o Deus mit-
tere de Cælo Agnũ illum immacu-
latum, cuius gratiã statuisti ponere
iram, quã contra opera manuum tua-
rum iustissime exarsisti. Atque hæc
est illa victima, quæ Misericordiam
impetravit & veniam Peccatoribus,
cruento primũ illo in Cruce sacri-
ficio; deinceps verò altero incruen-
to Altaris, quod nobis relictum est in
memoriam ac restaurationem peren-
nem illius, quo olim perlitatum est.
Quid proinde, quid quæso fieret na-
turã nostrã humanã, nisi Servator
noster morte suã sedãset animum
divinum, iustissimã vindictã paratum
permittere totius Mundi excidium ac
ruinam? Et verò quid Mundo ipso
fieret, Christiano maximè, si hoc,
etiam post exautlatam à Christo mor-
tem, gravius atrociusque peccante, in
Ecclesiã Dei Sacrificium non esset,
quod furorem denuo irritatum excita-
tumque mitigaret? Nihil equidem
dubito, quin Mundus peccatis ad
hanc diem parratis oppressus pridem
in nihili profundum abiisset, utpote
tam immenso tot noxarum oneri im-
par. Uno nimirum firmissimo Divi-
ni Sacrificii fulcro nititur, quo minùs
peffum eat, eoque Iustissimæ Dei iræ
vim & impetum frangit.

VI. Quam porro causam esse arbi-
tramini, Auditores Dilectissimi, cur
Deus nunc in gubernando hoc Univer-
so tanto plus Misericordiam ostendat,
quàm ostenderit sæculis antiquis?
Judis. 20. Ad sumendam de uno adulterio vin-
dictam viginti quinque millia Benia-

minitarum gladiis cædi voluit: &
tamen tunc Matrimonium non erat
nisi contractus quidam civilis, non
autem Sacramentum, ut est hodie.
Nunc autem, cum ad Sacramenti di-
gnitatem evectum sit, & adulterium
præter scditatem Intemperantiæ ar-
que Injustitiæ complectatur etiam
quodammodo malitiam Sacrilegii,
Deus non unum, aut alterum, sed
plura centena admitti finit, quin do-
mos & familias, quin urbes integras
evertat funditus, ut tamen ob delicta
tam atrociam everti mererentur. Ob
2. Reg. 24. 15.
levem Davidis Regis in numerando
Populo vanitatem ac superbiam, pe-
stem Deus immisit tam funestam, ut
modico temporis intervallo septua-
ginta mortalium millia eã extincta
sint: Nunc è diverso ille patientur
fert non vanitates tantum, sed noxia
graviter in publicum exempla, sed
perjuria, sed, quod plus est, tot de-
testandas blasphemias, quas Christia-
nã è gente aliqui omni ferè momento,
in injuriam divini nominis tartarã
linguã evomunt. Obrutus unus cu-
1. Reg. 6. 19.
riorior, aut minùs reverens, quem in
Arcam Betsamitæ defixerant, strage
quingenta millium ex eã gente
vindicatus est: & nunc tantus co-
rum est numerus, qui non verentur
ore indigno manducare carnem Filii
Dei in Sanctissimo Eucharistiæ Sacra-
mento, & tractare illam manibus
conspureatis mille scditissimis libidini-
bus, mille spurcitiis, sic profanando
non aliquam è ligno insensibili arcam,
sed membra illa purissima & sanctissi-
ma, quæ sunt vivus Divinitatis Sacro-
sanctæ

sanctæ thronus: & tamen, haud factus ac si etiamnum crucis trunco clavis suffixæ haberent manus, sensum nullam prodit, & immania sui Populi sacrilegia tolerat majori longanimitate, quam olim leves contra debitam sibi reverentiam noxas tulit. Quæ autem tanti in Mundo gubernando discriminis causa? An fortassis animi ingratiissimi scelera tanta beneficiorum interim accessione facta, minus jam habent malitiæ, & veniã atque excusatione magis digna sunt, quam olim? Nihil mihius. Vera tam stupendi discriminis & clementiæ causa est sacrificium Missæ, in quo nullo non tempore Patri æterno, Sacerdotum manibus, magna illa victima Christus JESUS immolatur: atque hic est arcus ille caelestis, qui divinæ Justitiæ tempestates sedat, & potentissimis sanguinis sui sacratissimi vocibus pro toto mortali genere misericordiam & imporat, & impetrat, cujus ille, etsi caput ac Princeps sit, Advocatum tamen ejusdem clementissimè agit, ut ab exitio illud redimat sempiterno.

VII. Atque hoc olim Hebræo Populo deerat; qui, etsi tam diversorum rituum, tot haberet, etiam pro peccatis, sacrificia, nullum tamen habebat, quod ejus esset virtutis ac potentie, quantam suspicimus in illo sacrificio, de quo nobis sermo: quin imò quidquid in illis inerat virtutis & efficacis, ex eo inerat, quod antiquæ illæ victimæ, umbræ essent ac figuræ ejus, quæ hodie offertur, victimæ ac sacrificii. Idcirco Deus

infelicibus illis exprobat, quod tot suis hostiis ac oblationibus id efficere non possent, ut furorem ejus ac indignationem mitigarent. *Adm. victimarum tuarum non inebriasti me.* Nil tale jam Deus exprobrare potest Populo Christiano, apud quem vel unum Missæ Sacrificium usque adeo illi placet, ut inebriare quodammodo ejus Justitiam possit, & ita quidem inebriare, ut manibus ejus excoquere possit fulmina, quæ jam iam in Peccatores intorquebat. Hinc vestro bono discetis, cum iustus Deus vel privatum quemlibet, vel Republicam aliquam flagellat, non aliam certiorum iræ ejus miranda rationem esse, quam multa sacra facere, & multis facientibus adesse. In Græciâ quondam tam pestilens erat aëris infecti contagio, ut mortales mortui in publicis compitis haud aliter caderent, ac arborum Folia, cum hiems favere incipit. Ad malum tam perniciosum emendandum suavit Hippocrates, ut succis per campos arboribus pregrandes lignorum strues colligerentur, quæ subinde accensa contagiosam illam auram purgarent: id quod re ipsa deinde factum est. Reputate igitur animo, cæta Deus publicis calamitatibus in nos animadvertit, totam passim Provinciam contagiosam velut lue infectam esse, aut nimiam Morum licentiã, aut fœdã libidine, aut blasphemis, aut alio aliquo magis vulgato peccatorum genere. Nullum proinde præsentius malo remedium est, quam pluribus

ribus in templis Sacerdotum operâ ignem hunc divinum excitare, cujus suavissimus odor, & amoris flammæ contagionem, nullis aliis remediis sanandum, purgent, & salubritatem restituant.

VIII. Quamquam hic non est præcipuus Sacrificii incrementi effectus, divinæ Justitiæ quodammodo irenum injicere: plus est, quod illi plane ad æqualitatem satisfaciat. Et verò in hoc nomen nostrorū consistit magnitudo, quod identidem divina Justitiæ Peccatorum quemlibet suis verbis compellere possit: *Redde, quod debes*. Redde mihi, redde honorem illum, quem tanta temeritate, dum obedire mihi renu- bas, abstulisti. Quis tamen honor in istum reddet, si divinus est?

Mich. 6. Numquid dabo primogenitum meum pro seclera mea? Si ego, tanquam Abrahamus aliter, in holocaustum obtulero dilectum meum & delicatum filiolum, eone ego sanguine, quamlibet innocente abluere ex toto potero peccati mei sordes, & totum reddere Deo, quod ipsi abstuli? sed quâ tandem ratione unius hominis, imò omnium simul hominum vita faciet satis pro peccati illius arrogantis foeditate & malitia, quod naturâ suâ tendit ad vitam ipsi Deo eripiendam? Quanto verò minus id poterit vita bestiarum, si cuncta pro unico unius peccato immolarentur? Animalia non sufficient ad holocaustum. Verum quidem est, eiusmodi bestias, tanquam nullius peccati sordibus infectas, non tam parum idoneas fuisse futuras ad satisfaciendum pro nominibus, quæ Peccato-
R. P. Segneri Christi, Instr. Tom. 1.

res contraxerant, quàm futura fuissent ipsorum Peccatorum; jam aliâs mortis tororâ, vitæ: delicta nihilominus nostra exigebant Sacrificium valoris infiniti, quale nobis in Missa factò ipso Servator noster amantissimus præparare dignatus est. In hac sistit se Christus Jesus habitu & vestimentis tam abjectis, propter accidentium congeriem, quorum involucre tectus comparer; sistit etiam se gestu & compositione tam demissâ, victima instar, non tantum jam immolata & jugulata, sed etiam, paratæ promptæque, quantum est in se, ad vitam denuo, pro æterni sui Patris gloria, amittendam; ut Pater nihil porro pro injuriis sibi illatis exigat, imò ut plusquam satis ipsi sit factum. *Non sunt delictum, ita & donum. Rom. 5.*

Plus ipsi honoris reddit hæc obedientia, hæc abjectio divini huius Filii, qui se demittit ut ipsi se subjiciat & subternat, quàm ipsi abstulerit refractaria illa perfidia Peccatoris, contra Sanctissimas eius leges perduellis; atque ita noxæ plandò omnes in puro purissimi & innocentissimi Agni sanguine submerguntur: non quidem quæ si Missæ Sacrificium per se & absque medio deleat nostra peccata, sicut id Pœnitentiæ Sacramentum præstat, sed quod illud præstent mediantibus auxiliis necessariis ad seriò & efficaciter dolendum de peccatis, quæ auxilia nobis impetrat, & quod faciat satis pro offensa Deo illata, & pro pœnis offendentis ceterò quin debitis; quâ d. censâ etiam de hoc se creuento Sacrificio verum sic illud Danielis? *Occidetur Christus, & simul accipiet peccatum.*

Y

IX. Horum

IX. Horum verborum litera de Servatoris morte loquitur; accipi tamen etiam possunt eadem de Missæ sacrificio, quod sacra Tridentina Synodus definit esse & ipsum sacrificium Propitiationis, re nullâ, ob victimam quæ in ipso quoque offertur, sacrificio in arâ Crucis immolato inferius, sed tantùm dissimile in modo offerendi. *Docet sancta Synodus sacrificium istud verè propitiatorium*

Sess. 22. esse &c. Una enim eademque est hostia, sola offerendi ratione diversa.

Concipite proin animo sacrificium Crucis causam fuisse universalem ad mortem peccatis inferendam, sacrificium verò Altaris particularis quandam causam esse, quæ sanguinis à Christo Jesu profusi vim virtutemque hinc atque illi applicat. Mors & Cruciatu Christi thesaurum collegerunt, Missæ sacrificium illum distribuit: Mors Christi ærarium est publicum; Missa clavis est, quâ illud referatur. Observate proinde, quid sit sacrificium peragere, quid illi dum peragitur, adesse. Idem est, ac facere, ut Deus ille, qui pro cunctis mortalibus in genere mortuus est; nunc denuo quodammodo moriatur pro me, & vestrum quolibet, perinde omnino ac si nostrâ singulorum causâ denuo moreretur. Hic tenere me non possum, quin exclamem: Prò Mundum hebetem & insensatum; quàm nihil intelligis de Mysteriis tam sublimibus? qui fieri potest, ut tam multi Aram circumstant oscitantes, garrientes, jocantes, videntes, dum tremen-

tes adstant Angeli, rerum effectumque tam prodigiosorum contemplatione attoniti! Sed non evagante ante tempus à proposito scopo, sed progrediamur ad tertium, quo Deo obligamur, nominum genus, quod est gratiarum ipsi pro beneficiis acceptis debitatum.

X. Magna quidem sunt hæc nomina, etiam cum in se spectantur, multo tamen evadunt majora, si etiam perpendamus, de quibus paulò antè dictum est. Neque enim Deus beneficium tantam infinitæ bonum erga nos se semper demonstravit, sed talem tum quoque exhibuit, postquam à nobis & ceteris, & tam graviter offensus est. Hinc consequens est, quòd si vere finita ejus est in nos bonitas, immensæ ejus in nos beneficentiæ, nosque summo jure debeamus ipsi gratitudinem infinitam, & agnitionem liberalissimâ ejus beneficentiæ inferioriorem. Verùm ubi tandem locorum inveniemus ærarium tantum locuples, & opum tam immensarum. *Minor sum cunctis miserationibus tuis* verba sunt Jacobi Patriarchæ Sanctissimi. Non habeo, ô Deus, gratias tibi referam vel pro minimo beneficio in me vilissimam hominacionem collato. Equidem si non alio nos, Deus dignaretur gratiâ, quàm ut vel semel blando nos obrutu respiceret, fieret profectò, ut cum ipse Dominus tantæ Majestatis, nos tantem creaturæ tam miseræ, tam abjectæ, nunquam dignas & promeritas gratias agere possemus, etsi totos

nos ejus conlecteremur honori & mil-
 lies quotidie vitam pro ipso profunde-
 ramus. Quæ igitur gratitudo sufficiet
 ad digne respondendū nō jam blan-
 do obturri, sed bonis ac beneficiis in-
 numeris, quā naturā, quā gratiā; sed
 liberationi à malis innumeris, quā
 culpæ, quā pœnæ: sed præmio,
 quod per omnem deinceps æternita-
 tem promittit, & non est aliud, quàm
 ipse bonum illud infinitum; atque
 hæc quidem impensis vitæ suæ, quam
 duxit inter arumnas tam graves,
 exegit tot inter cruciatus & dolores,
 fuit tot inter injurias & opprobria,
 nostri amore, ferati in ligno? *Quid
 di. num esse poterit beneficiis ejus? Con-
 sultate, si placet, cunctas illas felicif-
 simas. Galli mentes; omnes ore uno
 respondebunt, non esse aspiciam, unde
 Deo satisfaciamus, unde gratias pro-
 meritas rependamus, velimus, noli-
 mus, necesse est nos vivere ac mori
 ingratos. Parte tamen alterā exigit
 Deus, ut omnino reddamus, quod
 debemus, & Ecclesiastici, tanquam
 publici Praconis ore promulgat nobis
 imperiū, quo jubet reddere, quantum
 accepimus. *Da Altissimo secundum datū
 ejus.* Sic ut omni ex parte concipe-
 remur in angustiis nobis inextricabi-
 les, nisi Missæ foret Sacrificium, eo,
 si S. Irenæo credimus, sine optimissimum
 institutum, ne Deo ingrati esse co-
 geremur. *Divinum hoc sacrificium ideo
 institutum, ne nos ingrati simus erga
 Deum.* Cum hoc sacrificio, spe bonā
 ac fiduciā pleni, sistimus nos oculis
 Patris æterni, & his eum alloqui fiden-
 ter possumus; Novimus, o Pater,*

Miserationes tuas omnem numerum,
 omne pondus superare: en tamen
 donum, quod ipsum solum tantum
 valet, quantum valere possunt dona
 tua omnia; en Deum, qui nostris se
 manibus offert tibi, æqualis omnino
 ac sufficiens ad rependendas vices
 Divinæ tuæ beneficentiæ, quamlibet
 immensæ ac infinitæ.

XI. Quantum proinde nos, Dile-
 ctissimi, debemus Servatori nostro
 Christo JESU pro sacrificio hoc Eu-
 charistico, quo sine, vellemus, nol-
 lemus, cogeremur vivere ingrati Patri
 nostro caelesti? Sed hic fuit modus
 sine modo Divini in nos Amoris;
 devincere nos sibi beneficiis immensis,
 & dare præterea, unde illis ad æqua-
 litatem responderemus. Quamquam
 vel eum, dum in incremento sacrificio
 expungimus nostra nomina, sicut
 Deo filium offerendo, alia denuo
 apud eundem ipsum nomina contra-
 himus, cum non alius, quàm ille
 ipse sit, qui tantā nos sorte beavit,
 ut hunc Filium ipsi offerre possemus.
 Nec tamen refert; nam etsi dum
 reddimus, accipimus; tamen etiam
 dum accipimus, reddimus. Accipi-
 mus, dum facultas datur offerendi
 Deo thesaurum tam inexhaustū; red-
 dimus, dum illum offerimus. Atque
 utinam tanti sciremus æstimare for-
 tem hanc nostram, quanti æstimari
 meretur! Spectandum te obtulit Ve-
 nerabili Franciscæ Farnesæ Virgo *In vita
 ejus.*
 Sanctissima, & brachiis ejus filium
 suum Divinum Infantulum interens,
 Accipe eum, agebat, est enim
 tuus; & vide, ut illo recte utaris.
 Y 2. Noster

Noster est Iesus, Dilectissimi: *Parvulus datus est nobis; & si noster ille est, nostræ quoque sunt opes illæ nunquã exauribiles Meritorum ejus: noverimus igitur iis sic uti, sicut oportet, offerendo illa quàm creberimè æterno Patri ad onus, quo premimur, sublevandum.*

XII. Sed quid agemus, cum ea sit gratitudinis Lex, ut habeat non solum æquale accepto muneri reddi illi, qui *S. Th. 2. 2. q. 106. compensat æquale, S. Thomæ doctrina ar. 6.* donavit, sed etiam majus? *Qui reddere quod accepit.*

Qui prior beneficit, suo planè agit arbitrio, nullo titulo obligatus: qui vices beneficio rependit, jam id agit, ad quod decori & beneficentiæ alienæ respondendi titulo adstringitur: atque inde necessarium est, ut qui beneficium accepit, tanto plus reddat, quantum satis est, ut spontaneam illam largitoris benefici voluntatem ac studium compenlet. Præterea hoc ipsum, primò donare, est donum quoddam ultra ipsum donum: æquum proinde est, ut Gratitude nostra, dum donanti aliquid reddit, non donum tantum reddat, sed aliquid insuper, quo compenletur illud primum fuisse in donando. *Ideo gratia recompensatio semper tendit, ut, pro suo posse, aliquid majus retribuatur.* Id quod in re nostræ sperari nullo modo potest; cum enim Deus ipsum nobis Filium suum donarit, non potest vicissim ipsi donari aliquid, quod ipso majus sit. Ita planè est. Non potest re ipsa reddi Deo, nisi æquale, potest tamen

reddi plus ratione quadam apparenti. Semel enim tantum à Patre datus nobis est Christus, cum carnem nostram induit; nos autem sæpius illum Patri in Missæ sacrificio reddimus; unde videmur quodammodo in reddendo vincere ipsum Deum, legem Gritudinis implendo ultra doni accepti mensuram, ut requirere dicebam: sic ut non tantum gratis rependamus Deo: quantum ejus beneficia merentur; sed etiam quantum meritis est, dum nos beneficiis sui amoris infiniti vi planè prævenit. Qui igitur fieri potest, esse Christianorum è numero quemquam, qui hæc vera esse profiteantur, nec tamen perpetuus Templorum sit inquisitionum in tot sacra, quàm multis ibi interesse potest, intentus?

XIII. Cujus quidem rei obligatio inde vel maxime crescit, si titulo gratias pro acceptis referendi, addatur & alter ea, quæ desiderantur, demisse petendi. Postremam hanc obligationem inducit Religionis virtus, quæ nobis imponit onus, precibus nostris obsecrationibusque profitendi, Deum unicum ac solum esse omnium boni nostri auctorem, nosque ab ejus manibus in quocunque bono impetrando rotos velle pendere. Hac veritate cultus ille nititur, quem Deo quotidianis nostris precibus exhibemus, ut ipse aperte indicat, ejusmodi sui cultum à nobis postulando illis verbis: *Invoca me in die tribulationis, & honorificabis me.* Quamquam ipsæ illæ nostræ miseriæ, quæ nos cogunt, ut opem à Deo supplices flagitemus,

remus, ipsa inquam illa cā nos ope indignos faciunt: quare, si Missæ sacrificio delinueremur, quæ tandem sors nostra esset, dum quā mensurā in nobis nostra cresceret inopia ac necessitas, eadem plane etiam cresceret indignitas, ad opem vel minimam accipiendam? Accedit, illud commercium, quod Deum inter ac hominem Gratia mediante stabilitum est, toties quotidie peccatis interrumpi; ut tam prostrata fronte esse non possemus, ut absque Jesu non vereremur divino nos conspectui sistere cum nostris libellis supplicibus, repulsa illius severæ metū: *Qui declinat aures suas, ne audiat legem, oratio ejus erit execrabilis.* Benedictus proinde sit miles Servator noster, qui dignatus est in Ecclesiā suā relinquere sacrificium virtutis infinita, quo mediante Peccatoribus non minus, quā Justis & Amicis divino Tribunali offerre liceat libellos suos supplices, & omnem gratiam ac veniam impetrare.

XIV. Enimverò si solus Christi Jesu Servatoris nostri Amor arbiter fuisset omnium, quæ pro salute nostrā ipse gessit, existimo libentiùs cum non tribus duntaxat horis, ut modò, sed omnibus deinceps seculis ad finem usque Mundi, perseveraturum fuisse, ferale Crucis ligno pendulum, ut suarum lacrimarum & sanguinis vocibus peteret non salutem modò nostram, sed mediā planè omnia, quæ illi, consequenda magis fuissent profutura. Verùm quia id neque necessarium neque conveniens erat, spectatis iis finibus, quos Divina sibi Providentia præfixerat, id-

circo ut genio illi suo ad amandum tam prono propensoque faceret satis, hanc Servator novam invenit rationem manendi in terris, etiam postquam ad superos abierat ut relinqueret nobis divinum suum Corpus, tanquam hostiam pacificam ad gratiosam admisionem impetrandam, obiretque munus Sacerdotis æterni, ad supplices nostros libellos Patri portitendos, quibus summā benignitate ille responderet, nostrisque voris clementissimè annueret. Nōsse proinde vos oportet, quo momento Sacerdos ad Aram litat, aut vos litantem, eodem Christum Jesum Servatorem dextræ Patris in Cælo assidentem, offerre nostro nomine illas preces ac vota, quæ vel privato, vel publico nomine Sacerdos inter sacrificandū proponit, & tum, cum ab hoc ille sacrificatur, & immolatur, vulnera ac plagas suas Patri in cælo monstrando, nostrum se Advocatum consistere. Videte proinde, quā fiducia nihil non bonorum à Deo petere possumus, dum litanti adstant; cum soli haud quaquam simus, sed eadem cum illo Advocato, qui Deo ipsi æqualis est, voce pro nobis petoremus.

XV. Si ipsa Dei Parens Cælo delapsa filium pro vobis supplex interpellaret, quantum spei in ejusmodi precibus reponeretis? Et tamen non Dei Parens, sed Deus ipse, ipsum Verbum, humanā vestitum carne, Advocatus noster esse vult, & minus bene de rebus nostris adhuc speremus? Quid tandem divina Misericordia Christi Innocentiæ negare poterit. Alphonfus Albuquerqueius celebri

in Lusitanorum Annalibus nomen, ob illustres, quibus de Barbaris in India triumphavit, victorias, dum omni sua cum classe praesent in exitu discrimine versabatur, ventis ac mari atrociter saevientibus, felici consilio utraque manu innocentem puerulum complexas, qui tum forte in navi aderat, caelum versus sustulit; & si nos, aiebat, gravibus obstricti peccatis ad penas meritis deposcimus, ac hic parvulus certe noxae omnis expertus est. Parce igitur, o Deus, & tot nocentibus unius innocentis amore vitam ferva. Quis crederet? adeo gratus irato Deo innocentis infantuli aspectus fuit, ut mare posito furor imminentis jamjam mortis horrorem subita ingentique vectorum letitia mutaret. Quid jam patris facturum Patrem aeternum, quando Sacerdotes, consecratam attolentes hostiam, sui innocentiam & puritatem Filii illi ostendant? Quomodo tranquillitatem ac malaciam negare poterit tempestatibus, quibus jactamur? ope ac subsidium necessitatibus, quas proponimus, illo maxime tempore, quo innocentissimus hic Filius non tacet, ut ille Albuquerque, sed precibus nostris suas jungit, & humili ac venerabundo gestu omne nobis bonum exposcit? Negari non potest, si recte S. Joannes Chrysostomus sensit, quin Sacrificii tempus sit tempus Miserationum, & quin illud expectent tam Caelestes Genii, quam alii Advocati nostri Beati Calixtus, tanquam occasionem longe opportunissimam ad nostras miseras ac neces-

sitates divina Miserationi proponenda. XVI. Diffiteri non possumus, quin Divina quoque Justitia multum in hoc negotio habeat quod agat, quodam nostris e manibus accipit donum tam pretiosum, oportet illam quoque cum divina Misericordia ratio habere, & sua velut manu signare petitiones nostras. Omnibus Legibus, non humanis minus, quam divinis, vetitum est graviter cunctis Judicibus, acceptare munera, etsi illi de quorum causis disceptatur, aut qui accusati sunt, sponte ipsi sua offerant: nec enim, ipso Deo affirmante, tantum Munera excacant oculis Sapientum, sed & mutant verba Justorum. Ajunt quidem vulgo; sterto domari omnia: sed recte, ut dicitur, omnia domari Aurora: nec enim ulla bilanx tam recta est, ut non eam in partem inclinet, in qua aurum ponitur. Quod si ita est, quomodo non etiam Divina Justitia mutabit sententias vel maxime ad rigorem exactas, dum dona nostra ac munera in Altari recipit? Non dicam quidam, quod ipsa quoque excacetur, cum sit ipsa Sapientia, in quam nihil, quam in Solem, quidquam caliginis cadere potest; dicam tamen, quod donis his inducitur aliter sentire, aliter judicare incipiat, & ipsa quoque, collata cum Misericordia operata, etsi tam exaroquin aequitatis studiosa omne in nos bonorum genus conferret cogitet. *Munera mutant verba Justorum.* Et verò reputate animo, qualia sint, quae ipsi offerimus munera. Offerimus ipsi Deum humili-

liadum, subititi & supplices habitu offerimus munus, quod ipsa SS. Inerentia Triade nihilo inferius est: unde plus damus Deo Missæ sacrificio licando, quam petimus nostris precibus: atque adeo non apparet, quare, aut quomodo, dum honesta petimus, repulsam possimus merere. Sacerdotum è numero aliquis, magna & singulari virtute vir, dicere solitus erat; quod quamlibet insignes planeque singulares favore à Deo vel pro se, vel pro aliis peteret, idem sacris operabatur; nunquam tamen quidquam alicujus momenti se sibi petere visum, ubi ea, quæ peteret à Deo, cum illis contulisset, quæ offerret Christum Jesum. Erverò affirmat viri dictum ratio: cuncta siquidem, quæ petimus, aut petere à Deo possumus, aliud tandem non sunt, quam conditum ac creatum quiddam; quæ autem offerimus munera, Divinum quid sunt: unde magnificentissima Dei benignitas, ne si velit quidem, tantis unquam bonis ac donis cumulare animam poterit, sive gratiæ illa sint, sive gloriæ, ut majora absque comparatione illi non offeramus in hoc sacrificio inveniunt. An igitur ille Dominus, qui paratus est dare mercedem plenissimam vel pro calice aquæ frigidæ, quem quis ejus amore dederit; an inquam non reddet quod iustum est pro omni Filii sui sanguine, quem in Missæ sacrificio offerimus? Maxime cum sub illud ipsissimum tempus viva hæc hostia, Holocaustum illud operatorium, Sanguis ille Divinitate

plenus nobiscum, ut ante innuotbam, clamet, pro omnibus nostris delictis intercedendo; *Hebr. 7. 25. Semper vivens ad interpellandum pro nobis.* Et dubitabimus, an velit Cælestis Pater audire voces Sanguinis hujus sacratissimi, cum ut facer Vates testatur, corvorum pullos audias, matre in nido derelictos?

XVII. Sed quod tantorum bonorum usum impedit, id est, quod sacrificantibus non animo, sed corpore duntaxat præsentis adstentis, & parum abest, quin dicam; non aliter in Templis versemur, quam Canes; nisi forte etiam modo damnabiliores; Canes certè à Templis exeunt, quales intraverant; at nos à sacro auditu revertimur haud paulò deteriores, magisque infelices, quam ad illud audiendum nos contulerimus. Cæterum solum Missæ sacrificium sufficeret ad totam stygem debellandam, & in eo solo haberemus antidotum præstantissimum contra omnes ejus suggestiones. Me nihil exaggerare eventus docebit, quem narro. Refert Aeneas Sylvius (is, qui postmodum Pii secundi nomine Petri sedem tenuit) in urbe quadam Germaniæ è primariâ nobilitate virum à maximis opibus eas esse redactum ad incitas, ut in villâ quapiam suâ, ad quam se receperat, quam parcissime vivere cogereetur. Hic gravi oppressus mœrore parum à desperatione aberat: quare Damon pro suo Mortales opportune in exitum impellendi, studio nullo non die stimulabat miserum, ut laqueo in collum injecto miseris & vitæ

vita finem imponeret; cum, ut versutus hostis suggererat, arborem aridam nihil rectius, quam securis expectet. In hac tentationum & tristium cogitationum pugna Nobilis opis petenda gratia ad Animi arbitrum, à singulari viri ute commendatum, accessit, & verò promptam, consilio hoc perquam opportuno suggesto, invenit. Id age, aiebat vir sapiens, ne ulla unquam tibi dies elabatur, quâ Sacerdoti ad Aram facienti non adsis, ibique magno animi ardore exposcas, ne te adeò insanire sinat, ut brevi cruciatu æternum auspicias. Audit consulentem Nobilis, & quod suadebatur tantâ constantiâ executus est, ut anni integri decursu diem tibi nullum sine Sacrificio eripi pateretur. Sed anno uno elapso, nescio quomodo præpeditus, tam serò ad Templum se contulit, ut ex obvio rustico intelligere debuerit, jam omnes, qui inibi erant, Sacerdotes sacris operato. esse. Lacrymas is nuntius, viro attonito expressit: & quid, inquit, me fiet, qui me fiet die hac? malè metuo, ne illa vita meæ postrema sit. Sic ille acerbè iterum iterumque querebatur; cum admirandus Rusticus, ne fleret, dixit, Domine; quod enim ego paulo ante audivi secretum, tibi vendam, siquidem emere placuerit. Nec tu, respondit alter, rudis admodum es; an nescis sacrum vendi nulla ratione posse? cum Rusticus, vendi, non vendi possit sacrum, non multum laboro: tu ta-

men penulam hanc tuam rubeam, qua tegeis, mihi cede, tu sacrum à me auditum accipe, seu dono, si mavis, seu emptione, ego illud tuum esse facile patior. Atque in conventum est, magna partus utriusque lætitiâ, Rustico quidem domum, viro illustri ad Templum iter prosequente, inde dum is non diu potest, fufis ad Deum precibus, revertitur, vix locum, in quo pacisci placuerat, tenuit, cum oculis attollens non procul inde, fœliciter quid rubrum, in aere pendulum conspexit: propior factus (pro funestum spectaculum) miserum illum Rusticum videt, qui Judæ instar, cum penula illa rubra è quercu suspenderat, ab illo utique malo Damone superatus, qui Nobiliter alias ad infame hoc supplicium impellebat; eo autem spectro eruditus Nobilis ambigere porro non potuit, quævis esset remediis, quod pavidus ille Sacerdos suggererat, dum fuit, ut quo idie ad Aram operanti religio è adflaret.

XVIII, Ad duo hac in historia animam advertite; ad primum quidem obitor, id autem est turpis illa Christianorum inscitia, quâ tam non intelligunt opes immensas in Mille Sacrificio absconditas, ut etiam ad eas fordido lucello permutandas descendere eos non pigeat. Tam præclare de vobis sentio, ut neminem unum tam stolidum fore existiment, cui tam malè pacisci allubescat; probare tamen non possum, certas quasdam absonas, ne impias dicam, loquendi

loquendi formulas; quibus non-
mo ad Sacerdotem aliquem accedens
uti non veretur, & dicere: Vir Re-
verende, placeatne ut Sacrificii tibi
hodie pretium annumerem? Itane,
pretium Sacrificii? vosne vestris in
loculis tantum aris? Pretium
vnius Sacrificii ne totum quidem
Cœlum habet: unicum enim tan-
tum valet, quantum valet Deus,
qui est & Victimam in eo oblata, &
offerens, saltem præcipuus. Pauci
illi nummi, qui Sacerdoti nume-
rantur, dantur, si id hæcenus ne-
sciebatis, ut ille inde vivat: æquum
enim est de altari vivere, qui Altari
servit: unde non sunt offerendi illi
illi nummi verbis tam ineptis, quasi
dentur in pretium Sacrificii, quod
nullo pretio aestimari potest. Altera,
quam hæc historia doceri debetis,
& ad rem propius facit, veritas est,
vis & efficacia Sacrificii, quæ istud
præditum est ad impetrandum omne
bonorum genus, ad retundendam
tentationum vim, imò ad eandem
etiam superandam, si quis illi religio-
sè pièque adstiterit.

XX. Ut ad propositum redea-
mus: En quàm verè principio dixi-
m, Christum Servatorem, relin-
quendo Ecclesie hoc admirandum
Sacrificium id spectasse, ne unquam
amplius inopes essemus, dum in illo
fodinam nobis reliquit, nunquam
exhauriendam, ad expungenda omnia
cum divinâ Majestate contracta no-
mina; tantopere nos parte unâ sibi
devinciens Beneficentiâ suâ limites
R. P. Segneri Christ. Instr. Tom. I.

omnes prætergressâ, quantoper
parte alterâ nos exolvimus, & nomi-
na delemus dono rebus omnibus
creatis præstantiore oblato.

II.

XX. Sed quid agendum nobis, ut
in fodinas has tam nobili metallo fœ-
tas penetremus? quomodo, inquam
recte adstabilem divino huic Sacri-
ficio, ut aliquid inde in nos emol-
mentum redundet? Thesaurus enim
absconditus rectè thesaurus esse ne-
gatur. *Thesaurus invisus, quæ utilitas? Eccl. 20.*
Sciendum proinde, Christianum: 32.
Missæ Sacrificio præsentem geminis
personis fungi: una est Assistentis illi,
altera Offerentis: in eo autem, si re-
ctè quis personas has gerat, totus
constitit fructus, quem hinc haurire
nos oportet, juxta id, de quo secun-
do loco me acturum promisi.

XXI. Primum igitur assistimus. Hoc
autem assistentium munus & corpo-
ris & cordis compositionem profun-
dissimâ reverentiâ plenam postulat.
Refert S. Ambrosius, Sacrificanti
Alexandro vicinam adstuisse Ephe-
bum, qui ardentem manu facem
præfererat; cum autem Sacrificii ri-
tus diu admodum protraherentur, fax
illa eousque consumpta est, ut jam
romanum nobilis adolescentis adureret
& absumeret: is autem, ne quid tur-
bare, ad finem usque sacrorum im-
motus tulit acerrimum lenti ignis
sensum ac dolorem. Quod si ita est,
necesse erit Ethnicos vocare, ut Chri-
stianos doceat, quæ reverenti Sacrificio
debeat.

debeatur. Nos inter non bos aliquis Idolo & ficto Deo immolatur; sed Agnus ille sine macula Dei Filius adorandæ Triadi: & tamen Christi Cultores ne modicam quidem illius reverentiæ partem præferunt, quâ Ethnicis in ejusmodi occasionibus exhibebant. Ipsum adeo inum terræ centrum parum profundum nobis videri deberet ad nos coram Deo satis obiciendos. Et tamen, quàm multos videre est uno tantum poplite incurvato, habitu magis insultantium Christo, cum scelestis illis in Pilati arcto, quàm eundem cum genitibus caelestibus adorantium; qui & ipsi etiam cum metu & tremore tanto Monarchæ assistunt; illi, inquam, quem laudant Angeli, adorant Dominationes, tremunt Potestates. Observate prodigium non vulgare. Cælestes illi Genitibus, quo eorum quisque altero nobilior est, atque excellentior, hoc alterum magis superare nititur reverentiæ & cultûs præstantiâ: unde Angeli laudare tantum Deum dicuntur, Dominationes autem adorare, Potestates denique formidare ac trepidare: & tot mortales, abjectissimos terræ vermiculos, non pudeat adstare illi Morionum instar ac Sannionum, Altari tergum obvertere, minore se modestiâ componere, quàm canis coram hero suo se componat? Et sit deinde, qui miretur, se hujus arboris vitæ fructus non experiri, & tot inter opes adhuc egeum esse? sibi quisque id imputare debet. Quare, qui majore emolumen-

to adstare sacrificanti deinceps proluerit, aliam & ipse rationem teneat, & cum Templum ingreditur ad sacrum audiendum, Cælum ipsum quodammodo intrare se existimet, ut totius hominis ad reverentiam compositione Seraphinorum imiterur reverentiam quâ illi Dei throno assistunt.

XXII. Imò necesse est hac exterioris compositione contentos non esse, ex qua appareat, quanti Deum æstimetis: opus est huic addere non minorem compositionem ac modestiam animi, cujus exterior illa sit argumentum. *Sacrificium invisibile, invisibilis sacrificii est signum*, ut S. Augustinus loquitur. Siquis vestrum præfens adfuisset, quando Servator noster sua è Cruce pendulus, pretiosissimum illum cruorem effundebat, quo religionis sensu, qua teneritudine intima, qua modestia decentiaque opus tantum spectasset? Nunc non aliter assistendum esset illi Aræ, in qua eadem planè hostia immolatur: *Opus nostra Redemptionis exercetur*, ut ait Ecclesia. Est autem opus hoc tantum, ut si Christus Jesus, pro eo quod divinum suum sanguinem Calvariæ in clivo profunderet, maluisset Missæ sacrificio litare ad satisfaciendum divinæ Justitiæ, solum illud suffecturum fuisset ad faciendum satis pro peccatis totius Mundi, præteritis perinde ac futuris. Nos ista credimus, nec animo linquimur, imò sacro horrore percussam animam non efflamus? *Pavete ad sanctuarium meum*, dicebat olim ad

ad Judæos Deus. Quanto magis pavere nos oportet, dum sacra intra limina pedem inferimus, & dum illud ad Altare propius accedimus, in quo Deus immolatus est, imò in quo tum ipsum immolatur? Quin si sensum hunc pietatis ac reverentiæ in nobis non excitat honor Deo debitus, ad illum saltem movet nostris amor, & propriorum emolumentorum studium? An æquum cuiquam videtur, dum non Seraphini tantum, & beati Calites pro nobis Deo supplices accidunt, sed Christus ipse suâ singulâ, suo cruore pro nobis perorat, nos vocibus tam salutaribus obstrepere, & divinam Justitiam sub ipsum illud tempus novis animi irreverentis & contemnentis noxiis contra nos vehementissimè irritare? Enimvero reus nemo ad hanc diem, dum illi redimendo Advocatus coram Judice adlaborabat, in risum, jocos, ac inanem garrulitatem se effudit, sed potiùs cordis suspiris, corporis gestu ac conformatione ad demissionem, Advocati verbis vim addere conatus est.

XXIII. Alterum munus, quo Christianus sacrificio præsens fungitur, offerentis est. Dei Filius tanto in mortaliū genus amore exarsit, ut non solum bona sua cætera in illos beneficentissimè conferret, sed magnam etiam officiorum ac munerum partem, quæ ipse gerit; cum eos omnes socios velle in nobili illi divinæ gloriæ promovendæ sine ac-

scopo. Et quia munerum, quæ ipsi ut Redemptori conveniunt, postremum non est, quod sit *Sacerdos Ps. 102. in æternum*; eâ causâ communem aliquo modo cunctis esse voluit nobilem hunc Titulum, eos omnes certâ quadam ratione suo cruore in sacro lavacro iniiciens, id quod Beati Calites grati agnoscunt, palamque iis vocibus profitentur: *Fecisti Apoc. 5. nos Deo nostro regnum & Sacerdotes. 10.* Non solus igitur ille Sacerdos, quem Aræ admotum cernitis Corporis Christi sacrosanctâ victimâ Deo litat: *Non solus Sacerdos sacrificat*, ait *Serm. de Guericus; sed cum ipso Fideles omnes Purific. sacrificant; sed vobis Conventus fidelium, qui adstat, cum illo sacrificat.* Sacerdos ille, quem præsentem intuentur, Legati munere fungitur, tam communis totius Ecclesiæ, quàm singulorum fidelium, qui præsentem sunt, seque arbitrum ac sequestrum constituit cunctorum apud Sacerdotem illum, qui oculos fugit, quique est Christus ipse; cum hoc æterno Patri tam communi omnium, quàm particulari singulorum nomine offert totum illud abundantissimum Redemptionis humanæ pretium. Atque hæc causâ Sacerdos Missam appellat Sacrificium suum, & aliorum præsentium: *Orate fratres, ut meum ac vestrum sacrificium acceptabile fiat*; neque enim Altaris sacrificium privatus Sacerdotum, sed publicus omnium, qui illi adstant, thesaurus est ac ærarium,

Z. 2.

XXIV. Qua-

XXIV. Quapropter vos quoque, Dilectissimi, vestro in ordine ac gradu sacerdotes dici potestis: eaque causa oportet vos, dum sacro adestis, divinam istam victimam offerre ad quatuor illos fines, de quibus supra est actum, ad Deum scilicet honorandum, ejus iram mitigandam, gratias pro acceptis beneficiis agendas, & nova beneficia petenda. Quod cum ita sit, cogitet quisque vestrum, se, cum in Ecclesiam ingreditur, servum illum esse debitorum decem millum talentorum, ad quem divina accedat Justitia, illique verbis illis minime mitibus, *Redde quod debes* solutionem impeter. Hoc ubi audierit, procumbat in genua, & demissione quidem summa, sed non minore fiducia, sine mora respondeat: *Patientiam habe in me, & omnia reddam tibi.* Tantum mihi moræ, ô Deus, indulge, quantum satis est, ut sacrum, cui adsto, peragatur, & modico hoc temporis intervallo reddam tibi quidquid debeo. Debeo Majestati tuæ supremæ honorem ac reverentiam infinitam; & tamen bona, quæ habeo omnia, his nominibus delendis non sufficiunt. Scio, & confiteor; summam tamen istam ex vulneribus accipio Redemptoris mei.

Bern. ser. 61. in Cant. *Quod ex me mihi deest, usurpo mihi ex visceribus Domini mei.* Id quod facit Christus in ara illa, id ipsum & ego facere paratus sum: cum ipso me abjicio, cum ipso me in nihilum quodammodo redigo; cum

ipso Patrem colo tam profunde, quam demissè ille coli honorique meretur. Debeo pro nominis mei satisfactionem infinitam: inest: Majestas, quam offendi, summa est; mea offendens conditio abjectissima: sed tamen: *omnia reddam tibi.* Offeram tibi donum, quod plus tibi honoris reddet, quam peccatis meis abstulerim: unde necessè erit, ut omnem in me iram & indignationem ponas. Si enim ignovisti, cum Regem Ninive demerentem se, obitientemque cerneret, quomodo non ignosces; mox versurus abjectum coram te Regem Cæli, non cinere opertum, ut illum olim, sed eam in conditionem redactum, qualis est sacrificium, jugulati, mortui? *Vidi Agnoscantem tanquam occisum.* Sit licentia tua similis Leoni horrendo, non tamen formido. Etiam Leones, fame omni expletâ, non nocent; quare quamdiu non renuis è manibus nostris victimam hanc accipere, tutus omnino mihi videbor. Gratias tibi debo infinitas: sponte fateor: Beneficiis, quæ modum & finem nullum habent, non nisi gratitudine infinita rectè respondeant. Sed tantillum moræ indulge, & novissimum quadrantem expungam: *Omnia reddam tibi.* Offeram enim tibi Sacerdotis manu calicem Jesu: *Calicem salutaris accipiam,* & cum rationes debiti datique inierimus, inveniemus, quod ego dedi, omnes opes possibiles pretio & valore adæ-

inadequate, & omnia dona, quibus identidem me cumulas, quæque in sinum meum effundis. Tandem ope tui ac beneficiis summe indigeo, & tamen meriti in me agnosco nihil, quo tam necessarios mihi favores conciliam. Reddam tamen etiam hic quantum debeo, ut rogem te fidenter, & rationem inveniam, qua repullam non patiar, sistendo me oculis tuis indutum vestibus fratris mei Primogeniti, Jesu Christi, sicque, si non aliud, Benedictionem saltem, mihi nullo titulo debitam, extorquebo. Mea est illa victima, mea illi merita bona, meus ille sanguis: *Parvulus datus est nobis*. Unde sicut hæc recipere & repudiare non potest, ita neque me, eorum nomine supplicem, repellere potes, ita neque me eorum nomine supplicem, repellere potes ac repudiare.

XXV. Hæc, hisque similia oportet animi vestri sensa esse, ut magno illi Offerentium muneri, sicut par est, respondeatis; sic cum ipso Sacerdote operam vestram in tremendo illo Mysterio peragendo conjungentes. Sed, quod dolendum, Christianorum in animis tam languet Fides, ut minore externi internique hominis compositione sacrificanti adsint, quam si lapidi aut ligno theus adolerent. *Qui recrdatur thuris quasi qui benedicat Idolo*, de nobis dicere potest attonitus Propheta. Longa non paucis est omnis mora, quæ in sacro peragendo ducitur, perinde ac si nullum aliud

tempus tam sine commodo abeat, quam quo Sacrum auditur, videnturque & ipsi cum scribis illud Christo ingeminare: *Descende de Cruce. Luc. 24.* Age, festina, alia nos manent negotia; labores domestici, mercimonia, agri, jumenta tantam moram non ferunt. Quin, quod deterius est, nonnulli tam nullo ipsi devoti animi sensu perfunduntur, ut aliis quoque impedimento sint, garriendo, etiam alta voce, corridendo, varia officinula præbendo. Fœminæ sic exultat adventant, tanquam si ad locum choreis & salubus destinatum properarent: viri adsunt ut videant, ut ad amores provocent, ut mutua illa dilectatum sibi studia voveant ac nutriant, præferendo hæc ratione infame & probrosum obsecantatis convivium, quod parte una ab Orco ipsis paratum est, Convivio illi sacerrimo ac divinissimo, quod parte altera Christus in Ara instinxit. Ita nimirum ætate hæc nostra illacrymantur multi memorie cruciatuum ac Mortis Servatoris nostri, non jam fideles, sed perfidi & impij. Sic miseri adsunt operi illi supremo mortis servatoris sui, quod mysticè quidem, sed te ipsa in Missæ Sacrificio nobis denuo exhibetur. Sic iratum Deum mitigamus, sic illi offenso satisfacimus! Heu Mundum cæcum ac stolidum! hic enim, dum agitur opus operum omnium Maximum, quod agi in terris possit, dum calidiores vires amoris & admirationis in extasim rapiuntur, dum infernum ipsum horror

horror ac tremor occupat; dum peragitur Mysterium, quo augustius Catholica Religio nullum habet, dum Deus ipse se ipso litat SS. Trinitati ad supremam eius excellentiam agnoscendam, ipse inquam incredulus, ignorans oberat oculis, ridet, fabulatur, tam liberè, tamque nullo respectu, ut medio in foro, in turbâ otiosorum stare videatur. Ubi tandem gratiam ac veniam peccatis tam enormibus, tam debitæ observantiæ repugnantibus inveniemus? *Iam non relinquitur pro peccatis hostia.* Si aliàs peccabimus, sperare poterimus veniam Sacrificii tempore obtinendam; sed si hoc ipso facti peragendi tempore delinquemus,

Hebr.
10, 26.

ubi inveniemus & quando, quo expiemus admiffa? quo recurramus? quis nos proteget? Discamus igitur sic sacris nostris interesse, ut omni ex parte & ad amissim fungamur officio tam Assistentium, quàm Offerentium, ut dicebam, ut tandem illius Gloria, quam nunc in altari velatam adoramus, capaces redditi, illi per omne deinceps ævum fruamur in Cælo, non jam velatâ, sed clarâ & aspectabili, *in splendoribus Sanctorum*, quo si unquam Deo miserante appulero, neminem unum ex omni hoc numero ibi velim de-

fiderari.

